

Національний університет
водного господарства та
природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і економіки природокористування

06-03-215

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до курсової роботи з навчальної дисципліни
«Фінансово-економічна діяльність суб'єктів
господарювання» для здобувачів вищої освіти другого
(магістерського) рівня за спеціальністю 073 «Менеджмент»
спеціалізація «Управління фінансово-економічною безпекою»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною комісією
зі спеціальності 073 «Менеджмент»
Протокол № 11 від 27.06.2018 р.

Рівне – 2018

Методичні вказівки до курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінансово-економічна діяльність суб'єктів господарювання» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 073 «Менеджмент» спеціалізація «Управління фінансово-економічною безпекою» денної та заочної форм навчання /Л.М. Акімова, Рівне: НУВГП, – 2018. – 21 с.

Укладач:

Акімова Л.М. канд. екон. наук., доцент кафедри фінансів і економіки природокористування.

Відповідальний за випуск: Мельник Л.В., канд. екон. наук., професор, завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Графік виконання курсової роботи	3
2. Вимоги до оформлення курсової роботи	4
3. Теоретична частина.....	6
3.1. Вибір теми для виконання розділу 1 теоретичної частини	6
4. Практична частина.....	9
4.1. Методичні рекомендації до практичної частини розділу 2	8
4.2. Методичні рекомендації до практичної частини розділу 3	16
5. Оцінювання курсової роботи.....	16
6. Рекомендована література.....	18
7. Додатки.....	20

© Л. М. Акімова, 2018

© Національний університет
водного господарства та
природокористування, 2018

ВСТУП

Методичні вказівки до курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінансово-економічна діяльність суб'єктів господарювання» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 073 «Менеджмент» спеціалізація «Управління фінансово-економічною безпекою» денної та заочної форм навчання призначені для ґрунтовного опрацювання здобувачами вищої освіти окремих тем навчальної дисципліни її опанування практичними навичками: аналізу відповідних аспектів фінансової та економічної діяльності підприємства; проведенні аналізу фінансових результатів діяльності й оцінки фінансово-економічного стану підприємства; розробці для обраного підприємства шляхів підвищення прибутковості й оборотності капіталу; динаміки, структури джерел фінансування; здатності розрахуватися за борговими зобов'язаннями; проводити аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами й ефективності їх використання; формуванні оптимізаційного підходу, щодо здійснення заходів, удосконалення обраного напрямку діяльності підприємства.

Відповідно до зазначеного курсова робота містить теоретичну й практичну частини. Виконання здобувачами вищої освіти передбачених цими вказівками завдань допоможе розкрити сутність фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання.

1. Графік виконання курсової роботи

Завдання на виконання курсової роботи доводяться студентам та контролюються викладачами відповідно до графіку в табл. 1.

Таблиця 1

Графік виконання курсової роботи

№ з/п	Етапи роботи	Тиждень виконання
1	2	3
1	Видача завдань	2
2	Погодження плану курсової роботи	4
3	Підготовка першої редакції вступу	5

1	2	3
4	Підготовка I розділу теоретичної частини	6
5	Підготовка II розділу практичної частини	8
6	Підготовка III розділу практичної частини	10
7	Підготовка висновків, анотації та уточнення вступу до теоретичної частини	11
8	Оформлення курсової роботи та передача її на перевірку керівнику	12
9	Усунення зауважень керівника	12
10	Захист курсової роботи	13

2. Вимоги до оформлення курсової роботи

Курсову роботу оформляють на стандартних аркушах паперу формату А 4 (210 x 297 мм).

Поля: ліворуч, верхнє, нижнє – 20 мм, праворуч – 10 мм, абзац – 10 мм.

Міжрядковий інтервал – 1,5. Нумерація аркушів, крім титульного й першого, справа, зверху.

Кількість рядків на аркуші – 29–30.

Шрифт 14, Times New Roman.

Обсяг роботи 65–75 аркушів (*теоретична частина – 20–25 аркуші, практична 30–45 аркушів*).

Титульний аркуш оформлюють згідно зі зразком (Додаток А).

Оформлення ЗМІСТУ:

ЗМІСТ:

- слово зміст пишуть по центру великими жирними буквами;
- решта змісту після одного міжрядкового інтервалу, абзац – 10 мм;
- біля кожної частини змісту, у правій частині аркуша, вказують сторінку, з якої вона починається.

Оформлення назв структурних частин курсової роботи:

ВСТУП (пишуть великими жирними буквами по центру);

РОЗДІЛИ (слово розділ та його назву пишуть великими жирними буквами по центру). Розділи нумерують, крапку в кінці не ставлять, наприклад, – **РОЗДІЛ 1**, у наступному рядку пишуть

назву розділу без крапки в кінці, наприклад **ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІДПРИЄМСТВ**;

Підрозділи (слово підрозділ не пишуть, але нумерують жирним шрифтом, в кінці крапку ставлять). Назву підрозділу крім першої букви наводять малими жирними буквами, наприклад: **1.1. Фінансово-економічна діяльність** (в кінці крапку не ставлять);

ВИСНОВКИ (пишуть великими жирними буквами по центру);

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА (пишуть великими жирними буквами по центру);

ДОДАТКИ (пишуть великими жирними буквами по центру). Додатки нумерують великими буквами арабського алфавіту та через крапку цифрами, наприклад **Додаток А.1**

ВСТУП, кожний **РОЗДІЛ**, **ВИСНОВКИ**, **ВИКОРИСТАНУ ЛІТЕРАТУРУ**, **ДОДАТКИ** розпочинають з **нового аркуша**.

Між назвами розділу та підрозділу, словами **ВСТУП**, **ВИСНОВКИ**, **ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА** та основним текстом повинно бути 1 інтервал.

Оформлення тексту курсової роботи:

ВСТУП – 1,5 – 2 аркуші – повинен містити – обґрунтування актуальності дослідження, огляд попередніх робіт за досліджуваною тематикою, вибір об'єкта, предмета, мети, завдань та методів дослідження.

У кожній роботі повинно бути 3 розділи, що містять по 3 підрозділи (7 – 8 аркушів кожен підрозділ), розділи починають з нового аркушу.

У роботі обов'язкове посилання в квадратних дужках на використану літературу, наприклад [4, с. 77]. Якщо наводять цитату повністю, то її потрібно взяти в лапки.

Формули наводять в редакторі формул по центру. Зверху й знизу від формул роблять відступ на 1 міжрядковий інтервал. Формули нумерують в круглих дужках справа, перша цифра у назві формули означає номер розділу, наприклад – 1.3 (третя формула першого розділу).

Аналогічно нумерують таблиці і рисунки.

Слово таблиця і її номер зазначають справа зверху над таблицею, назва таблиці – у наступному рядку по центру.

Слово рис. і його номер зазначають нижче рисунка, з абзацним відступом, потім у цьому ж рядку зазначають назву рисунку, вирівнювання по ширині, абзац 10 мм.

Перед і після таблиць та рисунків роблять 1 міжрядковий інтервальний відступ.

Висновки наводять на 1,5 – 2 аркушах.

Список використаної літератури – оформити згідно зі стандартом (15 – 20 одиниць, але тільки ті на які є посилання в тексті).

3. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

3.1. Вибір теми для виконання розділу 1 теоретичної частини

Теоретичну частину виконують студенти за нижче наведених тем. Номер варіанта визначає викладач.

Список тем теоретичної частини курсової роботи

1. Управління витратами та його вплив на забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання (на прикладі...).
2. Організація системи економічної безпеки суб'єктів господарювання (на прикладі...).
3. Управління комплексним забезпеченням економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності (на прикладі...).
4. Організаційно-правове забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності (на прикладі...).
5. Механізми управління системою економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності (на прикладі...).
6. Організаційно-правове забезпечення захисту комерційної таємниці як складової фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності (на прикладі...).
7. Механізм забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності (на прикладі...).
8. Механізми протидії зовнішнім загрозам економічній безпеці суб'єктів господарювання (на прикладі...).
9. Організація протидії ризикам в системі економічної безпеки суб'єктів господарювання (на прикладі...).

10. Стратегічне управління системою забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності (на прикладі...).
11. Організація системи економічної безпеки в інвестиційній діяльності суб'єктів господарювання (на прикладі...).
12. Комплексна оцінка фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання (на прикладі...).
13. Організація інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності системи економічної безпеки підприємства (на прикладі...).
14. Управління системою забезпечення економічної безпеки підприємства (на прикладі...).
15. Управління системою фінансово-економічної безпеки виробничої фірми (на прикладі...).
16. Формування стратегії забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства (на прикладі...).
17. Управління системою безпеки на транспортних підприємствах (на прикладі...).
18. Організація і управління системою забезпечення інформаційної безпеки підприємства (на прикладі...).
19. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства в процесі стратегічного управління (на прикладі...).
20. Організація і управління системою безпеки на залізничному транспорті (на прикладі...).
21. Моніторинг загроз фінансово-економічної безпеки функціонування підприємства та методи їх запобігання (на прикладі...).
22. Комплексна система забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств (на прикладі...).
23. Управління системою економічної безпеки підприємства в кризових умовах (на прикладі...).
24. Методи оцінки зовнішніх загроз економічної безпеки підприємства (на прикладі...).
25. Управління системою економічної безпеки підприємства в умовах недобросовісної конкуренції (на прикладі...).
26. Організація системи забезпечення інформаційної безпеки підприємства (на прикладі...).
27. Інформаційно-аналітичне забезпечення фінансово-економічної безпеки діяльності підприємства (на прикладі...).

28. Організація та управління системою безпеки торговельного підприємства (на прикладі...).
29. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємства (на прикладі...).
30. Організація захисту комерційної таємниці на підприємстві (на прикладі...).
31. Організація системи економічної безпеки автотранспортного підприємства (на прикладі...).
32. Організація забезпечення безпеки комерційної діяльності підприємства (на прикладі...).
33. Організація комплексного забезпечення безпеки діяльності підприємства (на прикладі...).
34. Організація системи забезпечення фінансово-економічної безпеки будівельної фірми (на прикладі...).
35. Механізм управління системою фінансово-економічної безпеки банківських установ (на прикладі...).
36. Управління системою забезпечення безпеки інвестиційної діяльності банку (на прикладі...).
37. Управління системою забезпечення безпеки кредитування банківськими установами (на прикладі...).
38. Моделі забезпечення економічної безпеки банку (на прикладі...).
39. Організація та управління системою забезпечення безпеки діяльності банківських установ в Україні (на прикладі...).
40. Комплексне забезпечення безпеки діяльності банку (на прикладі...).
41. Організація забезпечення інформаційної безпеки банків (на прикладі...).
42. Управління страховим портфелем у системі фінансово-економічної безпеки страхової компанії (на прикладі...).
43. Управління страховими резервами в системі фінансово-економічної безпеки страхової компанії (на прикладі...).
44. Антикризове управління стійкістю страхової компанії (на прикладі...).
45. Достатність капіталу страхової компанії та її оцінювання (на прикладі...).

4. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

4.1 Методичні рекомендації до практичної частини розділу 2

У даному розділі аналізується система фінансово-економічної безпеки суб'єкта господарювання та відповідно до поставлених завдань досліджується проблема з використанням статистичного матеріалу за останні три роки. Результати аналізу повинні бути узагальнені у вигляді аналітичних таблиць, графіків, діаграм.

Підрозділ 2.1. Загальна характеристика діяльності досліджуваного підприємства. Студент описує організаційно-економічну характеристику вибраного підприємства. На базі статуту та історичної довідки про діяльність конкретного підприємства (організації), варто вказати:

- назву підприємства, історію його розвитку, дату заснування і реєстрації, юридичну адресу;
- мету та предмет діяльності;
- організаційно-правову форму господарювання;
- охарактеризувати виробничу діяльність підприємства, його продукцію, ринки збуту, конкурентоспроможність;
- дослідити основних конкурентів та постачальників;
- описати (графічно) організаційну структуру підприємства.

Здійснити розрахунки основних техніко-економічних показників діяльності вибраного підприємства. (табл. 1) та описати висновки (на основі розрахованих показників).

Таблиця 1

Основні техніко-економічні показники діяльності
ТОВ "Камаз-Транс-Сервіс" за 2015-2017 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	114260	114836	155042	576	40260	100,5	135,01
Чистий прибуток, тис. грн.	-2954	32	-17430	2986	-17462	-1,08	-54468,75
Середньооблікова кількість штатних працівників, чол.	411	386	365	-25	-21	93,92	94,56

1	2	3	4	5	6	7	8
Середньорічна продуктивність праці працівника, тис.грн./особу	278	297,5	424,77	19,5	127,27	107,01	142,78
Середньорічна заробітна плата на 1 працюючого, грн.	14273	14765	15418	492	653	103,45	104,42
Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн.	42325	40699	37029	-1626	-3670	96,16	90,98
Фондовіддача, грн./грн.	2,7	2,82	4,19	0,12	1,37	104,44	148,58
Фондомісткість грн./грн.	0,37	0,35	0,24	-0,02	-0,11	94,59	68,57
Фондоозброєність праці, тис. грн./чол.	102,98	105,44	101,45	2,46	-3,99	102,39	96,22
Рентабельність продукції, %	-2,7	0,028	-11,24	2,728	-11,268	-1,04	-40142,86

Підрозділ 2.2. Структурно-динамічний аналіз в системі фінансово-економічної безпеки підприємства З метою виявлення тенденцій розвитку підприємства проводиться аналіз основних фінансових показників за даними Форми № 1 та № 2 за три останні періоди (роки). Проведення вказаного дослідження слід здійснити відповідно до наведеної нижче послідовності таблиць, зробити висновки щодо фінансово-економічної безпеки досліджуваного підприємства.

Провести аналіз власного і залученого капіталу за останні 3 роки (табл. 2) і графічно навести структуру капіталу на підприємстві за досліджуваний період.

Таблиця 2

**Групування статей балансу для аналізу капіталу
ТОВ “Камаз-Транс-Сервіс” за 2015-2017 роки**

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Капітал разом	187827	158176	186805	-29651	28629	84,21	118,1
Власний капітал	96997	107438	105003	10441	-2435	110,76	97,73
Залучений капітал, в т.ч.:	90830	50738	81802	-40092	31064	55,86	161,22
- довгострокові зобов'язання	75940	36783	51912	-39157	15129	48,44	141,13
- поточні зоб.	14890	13955	29890	-935	15935	93,72	214,19

Для детального ознайомлення зі структурою власного капіталу в табл. 3 провести аналіз складу та динаміки власного капіталу вибраного підприємства за останні три роки.

Таблиця 3

Аналіз складу та динаміки власного капіталу
ТОВ “Камаз-Транс-Сервіс” за 2015-2017 роки

Статті балансу	Роки			Абсолютне відхилення тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Власний капітал, всього, в т.ч.:	96997	107438	105003	10441	-2435	110,76	97,73
- зареєстрований капітал	102781	104702	126317	1921	21615	101,87	120,64
- капітал у дооцінках	3059	3059	3059	0	0	100	100
- додатковий капітал	2330	2330	5000	0	2670	100	214,59
- резервний капітал	1358	1358	1358	0	0	100	100
- непокритий збиток	3868	3836	21266	-32	17430	99,17	554,38
- неоплачений капітал	8663	175	9465	-8488	9290	2,02	5408,57

Для більш наочного відображення структури власного капіталу навести діаграми, які відображають частку кожної складової у загальній сумі капіталу за кожний рік. Крім того, аналогічно провести аналіз залученого капіталу вибраного підприємства за останні три роки (таблиця 4).

Таблиця 4

Аналіз залученого капіталу ТОВ “Камаз-Транс-Сервіс”
за 2015-2017 роки

Статті балансу	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн..		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Залучений капітал, всього, в т.ч.:	90830	50738	81802	-40092	31064	55,86	161,22
1.1. Довгострокові зобов'язання	75940	36783	51912	-39157	15129	48,44	141,13
- довгострокові кредити банків	35876	29580	45571	-6296	15991	82,45	154,06
- інші довгострокові зобов'язання	40064	7203	6341	-32861	-862	17,98	88,03

1	2	3	4	5	6	7	8
1.2. Поточні зобов'язання	14890	13955	29890	-935	15935	93,72	214,19
- поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	8144	9183	12738	1039	3555	112,76	138,71
товари, роботи, послуги	3884	1686	3768	-2198	2082	43,41	223,49
розрахунками з бюджетом	52	12	21	-40	9	23,08	175
розрахунками зі страхування	364	631	586	267	-45	173,35	92,87
розрахунками з оплати праці	450	427	423	-23	-4	94,89	99,06
- поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	603	1174	11245	571	10071	194,69	957,84
- інші поточні зобов'язання	1393	842	1109	-551	267	60,45	131,71

Для більш наочного відображення структури залученого капіталу навести діаграми, які відображають частку кожної складової у загальній сумі капіталу за кожний рік.

Аналогічно провести аналіз структури майна досліджуваного підприємства. Крім того, здійснити розрахунок показників ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності (таблиці 5-7).

Таблиця 5

Розрахунок показників ліквідності на ТОВ “Камаз-Транс-Сервіс” за 2015-2017 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2,23	1,96	3,45	-0,27	1,49	87,89	175,84
Коефіцієнт термінової ліквідності	3,78	2,94	5	-0,84	2,06	77,78	170,19
Коефіцієнт загальної ліквідності	4,18	3,22	5,37	-0,96	2,15	77,03	166,67
Коефіцієнт співвідношення КЗ і ДЗ	0,82	0,69	0,5	-0,13	-0,19	84,15	72,51
Коефіцієнт мобільності активів	0,37	0,51	0,64	0,14	0,13	137,84	124,68
Коефіцієнт співвідношення активів	0,58	1,06	1,75	0,48	0,69	182,76	164,73

Таблиця 6

Розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ “Камаз-Транс-Сервіс” за 2015-2017 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Коефіцієнт економічної незалежності (автономії)	0,68	0,56	0,559	-0,12	-0,0006	82,35	99,9
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,32	0,44	0,441	0,12	0,00057	137,5	100,13
Коефіцієнт фінансування	2,12	1,28	1,27	-0,84	-0,01	60,38	99,2
Коефіцієнт маневреності	0,07	0,14	0,35	0,07	0,21	200	249,35
Коефіцієнт інвестування	0,38	0,35	0,41	-0,03	0,06	92,11	118,17
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,91	0,84	0,88	-0,07	0,04	92,31	104,94
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,34	0,49	0,58	0,15	0,09	144,12	117,5

Таблиця 7

Розрахунок показників ділової активності ТОВ “Камаз-Транс-Сервіс” за 2015-2017 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт оборотності капіталу	0,73	0,83	0,99	0,1	0,17	113,7	120,46
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,07	1,48	1,79	0,41	0,31	138,32	120,75
Коефіцієнт оборотності запасів	20,62	18,53	23,24	-2,09	4,71	89,86	125,42
Коефіцієнт оборотності готової продукції	276,71	1013,35	1841,71	736,64	828,36	366,21	181,74

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт оборотності ДЗ	5,81	6,11	5,94	0,3	-0,17	105,16	97,26
Коефіцієнт оборотності КЗ	9,62	8,84	11,88	-0,78	3,04	91,89	134,37

Підрозділ 2.3. Дослідження стану та ефективності використання трудових ресурсів підприємства. Обов'язковою умовою функціонування будь-якої фінансово-економічної діяльності є поєднання трудових ресурсів із засобами виробництва, яке забезпечує процес діяльності. У даному пункті необхідно дослідити нижче зазначені показники.

Середня чисельність працівників підприємства за певний період визначається як сума:

- середньооблікової чисельності штатних працівників;
- середньої кількості позаштатних сумісників;
- середньої чисельності працівників за договором.

1. Рух працівників облікового складу виражається формулою:

$$\text{Ч}_{\text{П}} + (\text{Ч}_{\text{Пр}} - \text{Ч}_{\text{Зв}}) = \text{Ч}_{\text{К}}, \quad (2.1)$$

де $\text{Ч}_{\text{П}}$, $\text{Ч}_{\text{К}}$ – відповідно чисельність працівників на початок і на кінець періоду;

$\text{Ч}_{\text{Пр}}$, $\text{Ч}_{\text{Зв}}$ – чисельність прийнятих і звільнених працівників за певний період відповідно.

2. Стабільність персоналу розраховується як відношення загальної суми років роботи на даному підприємстві всього персоналу до середньооблікової чисельності працівників:

$$\text{СП} = \text{ЗСР} / \text{Ч} \quad (2.2)$$

де ЗСР – загальна сума років роботи на даному підприємстві всього персоналу;

Ч – середньооблікова чисельність працівників.

3. Інтенсивність обороту кадрів виражається показниками:

3.1. Коефіцієнт загального обігу (Коб) розраховують як відношення кількості прийнятих і звільнених працівників за звітний період до середньооблікової чисельності штатних працівників:

$$K_{об} = (Ч_{пр} + Ч_{зв}) / Ч \quad (2.3)$$

3.2. Коефіцієнт прийому кадрів (Кп) визначається як відношення кількості осіб, прийнятих на роботу за певний період (Чпр), до середньооблікової чисельності штатних працівників за той самий період:

$$K_{п} = Ч_{пр} / Ч \quad (2.4)$$

3.3 Коефіцієнт звільнення, тобто вибуття (Кзв), працівників розраховується як відношення кількості звільнених працівників за звітний період до середньооблікової чисельності штатних працівників:

$$K_{зв} = Ч_{зв} / Ч \quad (2.5)$$

Велике значення для оцінки обороту кадрів має визначення коефіцієнтів плинності та відновлення.

4. Коефіцієнт плинності кадрів (Кпл) розраховується як відношення кількості звільнених працівників за звітний період за прогули та інші порушення трудової дисципліни, невідповідність посаді, а також за власним бажанням (крім поважних причин) до середньооблікової чисельності штатних працівників:

$$K_{пл} = Ч_{зв.пор} / Ч \quad (2.6)$$

Де Чзв. пор - чисельність звільнених за порушення трудової дисципліни та за власним бажанням.

5. Коефіцієнт відновлення кадрів характеризується співвідношенням кількості прийнятих працівників до кількості звільнених з різних причин за певний період:

$$K_{від} = Ч_{пр} / Ч_{зв} \quad (2.7)$$

6. Кількісні характеристики кадрів в економіці праці доповнюються показниками ефективності використання трудових ресурсів, основним серед яких є **продуктивність праці**. Рівень

продуктивності праці розраховується двома способами: *прямим і зворотним*.

$$ППН = N / Ч \quad (2.8)$$

$$ППВ = V / Ч \quad (2.9)$$

де ППН; ППВ – продуктивність праці відповідно в натуральному і вартісному вираженні;

N – кількість створеного (реалізованого) продукту (послуг);

V – обсяг виручки від реалізації продукції (послуг).

4.2. Методичні рекомендації до практичної частини розділу 3.

Розділ включає матеріали з обґрунтування та оцінки ефективності проектних пропозицій (опис змісту, обґрунтування наслідків), спрямованих на вирішення проблеми, обумовленої темою курсової роботи, на конкретному підприємстві. Проектні пропозиції визначаються на альтернативних засадах. Третій розділ присвячений питанням удосконалення предмета дослідження відповідно до умов функціонування об'єкта дослідження.

Задачі, які розв'язуються в цьому розділі можуть бути наступні:

- розробка напрямків удосконалення об'єкту дослідження одного чи декількох найбільш значних елементів предмета дослідження;

- розрахунок оптимізаційної складової пропозицій студента в частині удосконалення діяльності об'єкта дослідження з кола досліджуваних проблем відповідно до умов функціонування суб'єктів ринку в Україні.

5. Оцінювання курсової роботи

5+ (55 балів – оформлення відповідно до нормативу (зміст, вступ, актуальність, мета, завдання, аналіз попередніх досліджень, постановка проблеми, результати (3 розділи по 3 підрозділи), повне розкриття теми, наявність власної думки, висновків та списку використаних літературних джерел);

5 (52 бали – незначні зауваження до 1-го підрозділу);

5- (50 балів – незначні зауваження до 2-х підрозділів);

- 4+ (48 балів – незначні зауваження до 3-х підрозділів);
 - 4 (46 балів – незначні зауваження до 2-х розділів);
 - 4 - (44 балів – незначні зауваження до кожного розділу);
 - 3+ (42 балів – не повністю розкрито 1-й розділ);
 - 3 (35 балів – не повністю розкрито 2-й розділ);
 - 3- (30 балів – не повністю розкрито 3-й розділ);
 - 2+ (20 балів – 1 розділ не розкрито зовсім);
 - 2 (15 балів – 2 розділи не розкрито зовсім);
 - 2- (10 балів – тему теоретичної та практичної частини не розкрито);
- Своєчасність здачі курсової роботи – 5 балів.

При оцінюванні: вступ, висновки разом із списком використаних літературних джерел розглядаються як окремі розділи.

Максимальна сума –60 балів.

Захист роботи:

- 5+ (36 балів – знання, розуміння та вміння пояснити наявний в роботі матеріал, робити власний аналіз, узагальнення та висновки);
- 5 (33 балів) – студент допускає незначні помилки при поясненні 1-го підрозділу;
- 5- (30 балів) – студент допускає незначні помилки при поясненні двох підрозділів, або вступу;
- 4+ (27 балів) – студент допускає незначні помилки при розкритті матеріалу 1-го розділу та п.п. 2.1;
- 4 (24 балів) – студент допускає незначні помилки при розкритті двох розділів, або вступу і висновків;
- 4- (21 балів) - студент допускає незначні помилки при розкритті матеріалу теоретичної частини або поясненні практичної частини;
- 3+ (18 балів) – студент не може пояснити матеріал одного з розділів, вступу, або розв’язок практичної частини;
- 3 (15 балів) – студент не може пояснити матеріал двох розділів або практичної частини;
- 3- (12 балів) – студент не може пояснити матеріал трьох розділів, або практичної частини;
- 2+ (9 балів) – студент може пояснити тільки один розділ, висновки;
- 2 (6 балів) – студент може пояснити тільки один підпункт, вступ;
- 2- (3 балів) – студент може пояснити матеріал тільки одного підпункту.

Своєчасність захисту – 4 бали. Максимальна сума 40 балів.

Максимальна сума балів за курсову роботу 100 балів.

Якщо в двох роботах зустрічається повтори – обидві роботи до захисту не допускаються.

6. Рекомендована література

1. Акімова Л.М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Фінансово-економічна діяльність суб’єктів господарювання” для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 073 «Менеджмент» спеціалізація «Управління фінансово-економічною безпекою» денної та заочної форм навчання 06-03-213. Рівне : НУВГП, 2018. 44 с.

2. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : навч. посіб. / Шило В. П., Верхоглядова Н. І., Ільїна С. Б., Темченко А. Г. Київ : Кондор, 2007. 238 с.

3. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия : учеб. пособ. для вузов / Любушин Н. П. та ін. ; под ред. Н. П. Любушина. Москва : ЮНИТИ : ДАНА, 2002. 312 с.

4. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2009. 328 с.

5. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування : навч. посіб. Львів : Компакт-ЛВ, 2009. 108 с.

6. Головка В. І., Мінченко А.В., Шарманська В.М. Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2006. 448 с.

7. Деева Н. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2007. 328 с.

8. Дікань Л. В. Фінансово господарський контроль : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 327 с.

9. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства : навч. посіб. / Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В. С., Панков В. А. Київ : ЦНЛ, 2005. 400 с.

10. Павлов В. І., Заячківська О.В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Європейська кредитно-трансферна система навч. процесу. Рівне : НУВГП, 2010. 250 с.

11. Сіменко І. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / За ред. Т. Д. Косової, І. В. Сіменко. Київ : ЦУЛ, 2016. 440 с.

Національний університет

водного господарства
та природокористування

12. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Білик М. Д., Павловська О. В., Пригуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Київ : КНЕУ, 2007. 108 с.

13. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Дата оновлення: 17.06.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення: 20.06.2018).

14. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 17.06.2018. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 20.06.2018).

15. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 17.06.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 20.06.2018).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Приклад оформлення титульного аркуша

Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і економіки природокористування

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни

«Фінансово-економічна діяльність суб'єктів господарування»

Тема:

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Виконав студент _____ курсу _____
групи, денної (заочної) форми,
спеціальність 073
«Менеджмент» (УФЕБ)
Прізвище ім'я по-батькові

Перевірив: доцент, к.е.н.,
Акімова Л. М.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____

Члени комісії

Рівне 201_ р.

Приклад оформлення 1-го аркуша

УДК 336.131.

Вознюк Наталія Олександрівна

студентка спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації
«Управління фінансово-економічною безпекою», 5-го курсу, групи
1, навчально-наукового інституту економіки та менеджменту

«ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КАМАЗ-ТРАНС-СЕРВІС»)»

У роботі розкрито теоретико-методичні аспекти організації управління — фінансово-економічною безпекою підприємства. Досліджено сутність поняття «фінансово-економічна безпека», Здійснено аналіз та оцінка фінансово-економічної безпеки підприємства. На основі теоретичних і практичних досліджень сформовані напрямки та обґрунтовано заходи, щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: фінансова безпека, економічна безпека, фінансово-економічна безпека, безпека підприємства.